

induplati

konoplan

GLASILO
KOLEKTIVA INDUPLATI JARŠE

Leto XXI.

APRIL 1972

Cena 0,20 din

Čestitamo ob 1. maju - prazniku dela

Uredniški

odbor

KONOPLANA

Konfekcija — izvoz

Praznično razpoloženje

Misli ob bližnjih praznikih

Poteka že enaintrideseto leto, odkar je bila ustanovljena organizacija OSVOBODILNA FRONTA SLOVENIJE ali Socialistična zveza delovnega ljudstva. Trajno moramo imeti v zavesti, da je z ustanovitvijo Osvobodilne fronte slovenski narod zavestno in odločno priznal za svoje vodstvo v osvobodilnem boju in revoluciji Komunistično partijo. Kot vse narodno politično gibanje je fronta pod vodstvom partije izbojevala ta boj in se v novi državi pod istim vodstvom posveča novim in novim nalogam, kakor jih na dnevni red našega javnega snovanja postavlja proces organiziranja in utrjevanja novega življenja.

Ves povojni čas smo lahko čutili prisotnost Socialistične zveze delovnega ljudstva, kot se je ustrezno preimenovala Osvobodilna fronta Slovenije. Kot predstavnica širokih ljudskih množic je v letu 1948 energično podprla našo odločitev zoper pritisk kominforma in je učinkovito sodelovala pri zatiranju birokratizma v naši državni upravi in družbeni hierarhiji ter dosledno pomagala pri uveljavljanju čim širše demokratizacije v našem javnem življenju.

Ali naj bo s temi na pol opravljenimi nalogami smisel naše organizacije zaključen? Nikakor ne! Nasprotno. Nove in nad vse pomembne naloge se odpirajo pred nami in seveda tudi pred SZDL. Nobenega dvoma ne more biti, da je sedanji zgodovinski trenutek ne navadno pomemben in dalekosežno važen. Pred nami se odpira možnost za življenje na novi in višji ravni neodvisnega državnega naroda, ki so le v nekkih predelih suverenosti prostovoljno odreka svojim pravicam v korist skupnosti, v kateri hoče živeti zaradi usodne geopolitične in zgodovinske povezanosti z drugimi jugoslovanskimi narodi, ki se je doslej manifestirala v vseh važnih in velikih trenutkih naše zgodovine od turških časov in kmečkih uporov, od reformacije, pa vse do nedavne osvobodilne vojne. Toda svojo eksistenco na višji ravni si moramo pripraviti in si jo zagotoviti s svojo zrelostjo. Ravno zaradi tega pa ima socialistična zveza neodložljivo dolžnost storiti in izvesti, da bo naša vodilna ideja učinkovita in v naši bodočnosti resnično plodna. Pred nami je vrsta političnih in organizacijskih problemov, ki se jim mora naša organizacija posvetiti in ki se jim z večjo ali manjšo uspešnostjo tudi že posveča.

Socialistično zvezo delovnega ljudstva čakajo tedaj pomembne in daljnosežne naloge. Ob njeni obletnici ji vsi želimo obilo uspehov.

V tem času pa praznujemo še en pomemben delavski praznik — 1. maj. Engels je rekel, da je delo ustvarilo človeka. To je nedvomno resnica. Delo je pripomoglo, da se je človek dvignil nad živalske vrste, da se je pričel človekov razvoj. Ze kmalu v prvih zgodovinskih obdobjih pa so nekateri za-

čeli človekovo delo izkoriščati, da so se gmotno dvignili nad soljudi. Vendar pa se je skozi zgodovinska obdobja to izkoriščanje zmanjšalo. Marx je dejal, da se razlika v obdobju delovnega orodja in delovnih odnosov pripomogla k razvoju družbe. In res so se izkoriščani pričeli v prejšnjem stoletju zavedati, da so v podrejenem položaju. Delavci so pričeli zahtevati svoje pravice. Stali so se na prvi Internacionali, sledila je še druga. Za svoje pravice so dali prve žrtve. Pričeli so se zavedati, da je delo tisto, od česar pride blagostanje in napredek človeštva in da so sami nosilci človeškega napredka.

Pariški kongres je na drugi Internacionali izbral 1. maj za mednarodni delavski praznik. Prva leta po tem je bilo delavsko praznovanje ilegalno. V naši državi so si delavci v narodno-osvobodilnem bahu in revoluciji priborili svoje pravice in družbeno uredi-
ditev, v kateri se spoštuje delo in priznajo vse pravice delavcem.

Vsečloveški delovni napredek je pripomogel k razvoju družbe do stopnje, v kakršni živimo.

Ob dnevu delavcev, 1. maju, vsem delavcem delovnega kolektiva Induplati, pa tudi vsem delavcem naše in drugih držav, želimo srečo pri izgradnji novega — boljšega sveta!

O pogojih in načinih gradnje in nakup

Te dni je v razpravi osnutek novega pravilnika o kreditiranju stanovanjske izgradnje in nakupa stanovanj. Zato je umestno, da v bistvenih točkah obrazložimo, za katere namene, ob kakšnih pogojih in po kakšnem postopku naj bi se po tem osnutku dodeljevali krediti.

Osnutek predvideva dodeljevanje kreditov za štiri različne namene, in sicer:

1. stanovanjsko izgradnjo, dogradnjo in nadgradnjo (gradnjo, s katero se pridobivajo novi stanovanjski prostori);

2. nakup novih družinskih stanovanjskih hiš oz. stanovanj;

3. za vezavo sredstev pri banki za zgoraj navedene namene;

4. za izboljšanje stanovanjskih razmer.

Takoj naj poudarimo, da osnutek ne predvideva možnosti dajanja kreditov za nakup že rabljenih stanovanj, to pa predvsem iz razloga, ker po veljavnih predpisih kreditov za takšen namen ni mogoče dajati iz sredstev, zbranih s stanovanjskim prispevkom; dalje naj bi se krediti za vezavo sredstev pri banki ne dajali v obliki skupnega varčevanja podjetja in delavca pri banki, marveč kot kredit delavcu, ki ga delavec potem tudi sam vrača podjetju.

Prosilci za kredit morajo izpolnjevati določene obvezne pogoje, ki se po večini nanašajo predvsem na ugotavljanje njihove kreditne sposobnosti in določanje obveznosti zaradi zavarovanja dodeljenih kreditov. Kot novost naj navedemo, da osnutek konkretizira elemente neustreznosti stanovanjskih razmer (osnovni stanovanjski standard, stanovanjska stiska), obenem pa tudi določa kot pogoj za dodelitev kredita, da je prosilec do dneva objave razpisa že vsaj 3 leta v delovnem razmerju pri

tem podjetju (za nedoločen čas). Osnutek uveljavlja pomembno novost glede možnosti dodeljevanja kreditov: prosilcu je mogoče dodeliti kredit le za enega od določenih namenov in le do določene maksimalne višine. Komur kredit ni bil dodeljen do maksimalne možne višine, je mogoče le za isti namen dodeliti še razliko. Od tega pravila pozna osnutek le 2 izjemi, ki ju dopušča iz socialnih razlogov in se obe nanašata na primer, ko je bil prosilcu dodeljen kredit za izboljšanje njegovih stanovanjskih razmer. Skladno s to novostjo določa osnutek tudi maksimalno možne zneske, do katerih je mogoče za posamezen namen dodeliti kredit. Za kreditiranje stanovanjske izgradnje, nakupa novih stanovanj in za vezavo sredstev pri banki za ta dva namena je določen najvišji možni znesek kredita v višini 100.000,00 din; za kreditiranje izboljšanja stanovanjskih razmer pa znaša ta znesek 20.000,00 din. Osnutek predvideva kot najdaljšo dobo vračanja kreditov 20 let, kot najnižjo obrestno mero pa 2%; obenem določa, da prične vračanje kreditov najpozneje po enem letu od dneva podpisa kreditne pogodbe. Pri tem je treba posebej omeniti, da vsebuje osnutek tudi posebni razpredelnici, po katerih morajo posojiljemalci vračati dodeljeni kredit. Osnutek upošteva možnosti materialno šibkejših posojiljemalcev v dveh pogledih. Najprej s tem, da — kot že rečeno — uveljavlja dve razpredelnici vračanja kreditov, in sicer eno blažjo za tiste, ki jim je bil dodeljen kredit v višini do 50.000,00 din, in drugo ostrejšo za tiste, ki jim je bil dodeljen kredit v višini nad 50.000,00 din; drugič pa osnutek upošteva te možnosti z določilom, da lahko pristojni organ podjetja (OKV) odobri posojiljemalcu daljšo odplačilno dobo, kot je določena z navedenima

S seje sekretariata OO ZK Induplati

28. marca 1972 je sekretariat OO ZK Induplati Jarše obravnaval na svoji seji več stvari.

Sklenjeno je bilo, da se 31. marca organizira skupni sestanek osnovne organizacije ZK in članov IO sindikalne podružnice, na katerem bo tov. Paš razložil osnutek Pravilnika o dajanju kreditov delavcem podjetja za stanovanjsko izgradnjo in nakup družinskih hiš oziroma stanovanj.

Občinski komite nam je poslal anketo, katera vsebuje vprašanja o delu naših članov v sindikatu, organizaciji ZB, SZDL in mladinski organizaciji. Anketa

nam bo pokazala, kje posamezni člani naše organizacije že delajo, oziroma kje bi želeli delati.

Tov. Jeraj, naš predstavnik v Občinskem komiteju Domžale nas je v grobem seznanil z vsebino sej Občinskega komiteja. Konstituiran je bil nov komite, ter komisije, ki delujejo v okviru Občinskega komiteja; vsak član komiteja pa je zadolžen za dve osnovni organizaciji. Obiskovati mora njihove sestanke in jim pomagati. Občinski komite je na svojih sejah obravnaval tudi smernice družbenega plana, perspektivni razvoj domžalske občine itd.

Tov. Paš je v nadaljevanju odgovoril na več vprašanj prisotnih članov sekretariata. Vprašanja so se nanašala na osnutek Pravilnika o dajanju kreditov.

Ker Pravilnik ne predvideva kreditiranja nakupa rabljenih stanovanj, so člani sekretariata predlagali, da se tudi to vnese v Pravilnik, saj bo marsikomu novogradnja kljub kreditu še vedno predraga, cena rabljenega stanovanja pa vsekakor bolj dostopna.

Marica Jerman

dajanja kreditov za stanovanjsko stanovanj

razpredelnicama, če je glede na premoženjske razmere posojilojemalca očitno, da ta brez škode za lastno preživljanje in preživljanje svojih družinskih članov ne bo zmož odplačevati svojih obveznosti v tej določeni dobi.

Osnutek vsebuje posebne določbe o pogojih za določitev prednostnega reda prosilcev za kredit. Pri tem pa osnutek, kar zadeva upoštevanje prednostnih prosilcev pri dodeljevanju kreditov, izbira kompromisno rešitev: ne določa namreč, da se prednostnim prosilcem njihove prošnje v celoti ugodno rešijo, to je, dodeli kredit v celotni zaproseni oz. maksimalni možni višini, marveč da se njihova prednost upošteva s tem, da se znesku njihovega ugotovljenega osnovnega zneska kredita prišteje še določen, posebej ugotovljeni dodatni znesek. Osnovni znesek kredita, ki se ugotavlja za vse upravičene prosilce (t. j. ne le prednostne, marveč vse, ki izpolnjujejo obvezne splošne pogoje), nam da za posameznega prosilca zmnožek med zneskom kredita, za katerega je zaprosil ta prosilec, in količnikom, ki ga dobimo s tem, da delimo skupni znesek razpoložljivih sredstev z vsoto vseh zaprosenih zneskov kredita. Dodatni znesek kredita pa se ugotovi glede na število točk, ki jih je prosilec zbral po določenih kriterijih, v določenem odstotku od njegovega osnovnega zneska kredita. Na ta način se prednost posameznih prosilcev relativno upošteva, obenem pa je omogočeno, da prejme kredite širši krog prosilcev, kot bi jih sicer; glede na okoliščino, da se zaradi morebitnega pomanjkanja sredstev delno rešene prošnje prosilca za kredit ohranijo v evidenci in tako rekoč avtomatično obravnavajo ob naslednjem razpisu, pa tudi ni bojazni, da ti isti prednostni prosilci, katerih prošnje so bile le delno rešene, ne bi v primer-

nem času dobili v celoti zaproseni znesek. Kot kriterije za določitev prednostnega reda prosilcev za kredit se upoštevajo:

1. stopnja stroškovne usposobljenosti,
2. delovna doba v podjetju,
3. družinske razmere,
4. stanovanjske razmere,
5. premoženjske razmere,
6. udeležba v NOV,
7. invalidnost.

Pri tem je treba posebej poudariti, da se od navedenih kriterijev upoštevajo z najvišjim številom točk najprej stanovanjske razmere, za tem pa invalidnost in udeležba v NOV.

Kar zadeva postopek dodeljevanja kreditov, naj omenimo, da je v tem postopku po osnutku zagotovljena dvostopenjskost odločanja. Razpis natečaja objavi in izvede komisija za prošnje in ugovore OKV, ki odloči o prošnjah na prvi stopnji; o eventualnih odgovorih zoper odločitev OKV pa odloča na drugi stopnji DS.

Prosilci za kredit morajo po osnutku obvezno priložiti svojim prošnjam naslednjo dokumentacijo:

1. če prosijo za kredit za stanovanjsko izgradnjo — zemljiško knjižni izpis o lastništvu gradbene parcele, gradbeno dovoljenje, gradbeni načrt s predračunom, predračun del oz. predračun za material, ki ga bo nabavil s kreditom;

2. če prosijo za kredit za nakup stanovanja — sklenjeno pogodbo z organizacijo, ki prodaja stanovanje;

3. če prosijo za kredit za vezavo sredstev pri banki — sklenjeno pogodbo z banko o namenskem varčevanju in pogodbo z investitorjem;

4. če prosijo za kredit za izboljšanje stanovanjskih razmer — izpisek iz zemljiške knjige o lastništvu, gradbeno dovoljenje, če je potrebno, gradbeni načrt ali vsaj natančen opis nameravnih popravil s predračunom, predračun popravil oz. predračun za material, ki jih bo opravil oz. ga nabavil s kreditom.

Nazadnje naj omenimo, da se po osnutku, če posojilojemalec v določenih rokih ne izrabi dodeljenega kredita, šteje, da je za neizrabljeni del kredita umaknil svojo prošnjo, in se pogodba v smislu tega umika tudi takoj razveže oz. spremeni.

I. P.

Obvestilo

Vse, ki so v letu 1968 kupili stanovanja v južnem delu stanovanjskega bloka A, Preserje, Tovarniška c. od prodajalca Gradbeno podjetje Zagorje ob Savi in še niso dostavili pogodb zaradi sodne overitve v kadrovsko-organizacijski sektor podjetja, obveščamo, da lahko to storijo še najpozneje do 30. 4. 1972. Obenem morajo prinesiti še sodno takso za overitev v višini 201,00 din. Glede na to, da se utegne taksa za overitev pogodb povišati, bodo morali tisti, ki bodo v tem roku predložili svoje pogodbe, naknadno v takšnem primeru še doplačati razliko.

Pavena — nov postopek predenja

Vsi procesi pri izdelavi tkanin so kombinacije več ali manj izpopolnjenih delnih procesov. V posameznih fazah, kot so predenje, tkanje, pletenje, barvanje, apretiranje in konfektioniranje, si prizadevamo, da z različnimi delovnimi postopki sestavimo celoto — tekstilni izdelek. Ze dolgo let sta se raziskava in razvoj v gradnji tekstilnih strojev prizadevala, da različne delovne postopke poenostavita, združita in avtomatizirata. V predilnici je to pripeljalo do že opaznih uspehov. Z izjemo »Open-End« predenja, ki je realiziral popolnoma nov princip izdelave zavojev, je ostala celotna tehnologija nespremenjena.

Tovarna tekstilnih strojev Rieter AG je prvič predstavila spodaj opisani »Pavena postopek«, ki je zahteval obširne raziskave. Nove tehnološke spremembe so pokazale velike prihranke na posameznih delovnih fazah. To je popolnoma nov postopek predenja, ki do sedaj še ni bil uporabljen. Široko področje teh izdelkov pa še ni dokončno raziskano.

Tehnika raztezanja zlepljenih vlaknastih trakov

Celotno spodaj opisano novo tehniko je zajela firma Rieter s pojmom »Pavena koncept«. Po tem postopku izdelane produkte je imenovala Pavil in Paset izdelke.

Pavil je površinska tvorba iz vitih barvanih prej.

Paset je površinska tvorba iz lepljenih »set« prej.

Pavena zasnova se opira na dve popolnoma novi stopnji procesa in bazira na novem načinu raztezanja.

Pri Pavena postopku ne dajemo vlaknom vezivnosti z mehaničnimi vodili, ampak s predhodnim lepljenjem vlaknastega traku. Zlepljen vlaknati trak se direktno predloži dvovaljnemu raztezalu. Po tem postopku lahko raztezamo praktično vse vrste vlaken dolžine do 60 mm, pri enotni razdalje med cilindri 75 mm in nemoteno dosežemo raztege od 30—200-krat. Brez kakršnihkoli omejitev lahko torej predemo vse številke preje.

Izdelana preja se odlikuje po izjemno dobri enakomernosti in ne potrebuje običajno nobenega posebnega čiščenja. Ker odpadajo vsa mehanična vodila za vlakna, lahko dosežemo visoke odvjalne hitrosti, ki so v vsakem primeru nad dosedanjimi vrednostmi. Praktični izkoristek raztega je lahko zelo visok, če izberemo pravilno lepilno mešanico.

Kombiniran barvni in lepilni postopek

Pri tem postopku se mikan vlaknasti trak (pramen) — običajno pride iz raztezalke — dvoji in razteza (ca 8-krat) ter združen dovaja impregnirni napravi. V tej napravi se v tekočini, ki vsebuje lepilne substance inicira, prepoji, ožame in pod zelo visokim pritiskom (do 200 atm), tvori stisnjen vlaknati

trak. Vse to je priključeno na proces sušenja, končno pa se impregnirana predpreja navije na velik križni navitek. Pri tem dosežemo odvjalne hitrosti od 100—300 m/min tako, da je čas, ki je na razpolago za impregnacijo zelo kratek (manjši kot 1/100 sek.). Računamo s približno 2—4 % lepila na težo vlaken, kar se da tudi odgovorja-joče uravnovati. Impregnirni proces se lahko tudi kombinira s procesom barvanja. Kopeli v ta namen dodajamo raztopljeno barvilo, ter potrebna omakalna sredstva. Za barvanje celuloznih vlaken se uporabljajo npr. reaktivna barvila, ki se v končni stopnji sušenja tudi fiksirajo. Izpiranje nefiksiranega barvila izvršimo v kasnejših fazah oplemenitjenja. Impregnirana in pobarvana predpreja na križnem navitku se predloži prstančevemu predilnemu stroju s posebnim raztezalom.

Razumljivo je, da je nanašanje barvila in drugih kemikalij kakor tudi substanc, ki lepijo vlakna, v isti impregnirni kopeli zelo zahteven proces. Korekture barvnih nians po izvršenem barvanju niso več možne.

Primerjava novega postopka z običajnim

Kot primer lahko prikažemo možnost izdelave pestrih tkanin ali pletenin. V spodnji tabeli primerjamo običajni postopek predenja in nadaljne izdelave ter obdelave tkanine s Pavena postopkom.

Konvencionalni postopek delovne faze	Pavena postopek — »pavil« delovne faze
1. predelava vlaken do raztezalke	predelava vlaken do raztezalke
2. flyer	faza barvanja (bar. sur. traku)
3. prstančni pred. str.	predenje na prstan. pred. str. (kolor preja)
4. previjanje na barv. nav.	—
5. barvanje preje (avtoklav)	—
6. sušenje	—
7. navijanje na križne nav.	navijanje na križne nav.
8. tkanje	tkanje
9. oplemenitenje	oplemenitenje

(Nadaljevanje na 5. str.)

Primerjava kaže, da odpadejo tri zelo drage delovne faze (previjanje na mehke križne navitke, barvanje preje, sušenje) vključno transport. Preja in končni izdelki, izdelani po tem postopku so označeni z imenom »Pavil«.

Paset izdelki

To grupo izdelkov dobimo z enostavno spremembo Pavena postopka. Medtem ko pri »Pavil« tvorimo prejo s pomočjo konvencionalnega dodajanja zavojev na prstančnem predilnem stroju, se pri »Paset« preji zlepljen trak vlaken pred raztezanjem dvoji in vlaknasto kopreno po raztezanju ponovno zlepi. Pri tem je nova tretja stopnja, ki jo označimo kot »set« faza. Tu dosežemo visoke odvjalne hitrosti (do 300 m/min.) pri idealnih pogojih raztezanja.

Ob izhodu iz dvovaljnega raztezala se dobro paralelizirana štapel vlakna združijo in se v impregnirni napravi, ki je podobna »kolor« fazi, ponovno zlepijo.

Tako izdelana »set« preja, ki je brez zavojev, se v enakem delovnem postopku posuši in na odvodu navije na cilindrične križne navitke. Navijanje te preje je zahtevno, ker nam ta navitek služi kot predložek v tkalnici. Lahko ga uporabljamo za osnovo in votek. V fazi oplemenitjenja nanešeno lepilo zopet izperemo.

Predavanje v okviru DITT je vodil dipl. ing. Sašo Podpeskar z naslovom: »Novi postopki predenja na ITMI '71«

(Nadaljevanje s 4. strani)

Primerjava novega postopka Paset s konvencionalnim

Konvencionalni postopek delovne faze	Paset postopek delovne faze
1 čistilnica vl. (rahljanje)	čistilnica vl. (rahljanje)
2 priprava barvila	—
3 barvanje vlaken	—
4 centrifugiranje	—
5 rahljanje (čistilnica)	—
6 mikanje	mikanje z regulirnim raztez.
7 I raztezanje	—
8 II raztezanje	kolor faza (barvni trak)
9 flyer	—
10 prstančni predilni stroj	set faza — set preja — brez zavojev
11 križno previjanje	—
12 tkanje	tkanje, pletenje, tufted oplemenitenje
13 oplemenitenje	—

Primerjava nam nazorno pokaže skrajšan delovni postopek.

Navita set preja (označena Paset) se izdeluje predvsem v številčnem ob-

močju od Nm 1,5—Nm 12. Iz te preje izdelane tkanine in pletenine kažejo apsolutno nove karakteristike. Preja in izdelki dosežejo relativno visoko trgalno trdnost. Iz Paset preje izdelani artikli imajo po procesu oplemenitenja močno povečan volumen in poseben otip.

Pri uporabi Paset prej prihranimo na materialu. Pri kosmatenih artiklih lahko zmanjšamo število pasaž in kljub temu dosežemo prvovrstno kosmatenje.

Številne možnosti uporabe Paset preje še niso popolnoma raziskane. Možnost kombiniranja različnih vlaken v fazi barvanja nam odkrivajo nove efekte.

S tem postopkom je prikazano veliko prizadevanje tekstilnih strokovnjakov, ki skušajo čimbolj skrajšati in istočasno poceniti proizvodnjo tekstilnih izdelkov.

J. P.

Ogledali smo si »Volno« in »Lisco«

UO društva inženirjev in tehnikov tekstilcev Jarše je za svoje člane organiziral strokovno ekskurzijo v tekstilni tovarni VOLNA iz Laškega in LISCA Sevnica.

Lepo jutro nam je obetalo lep dan. Ob 6. uri smo se odpeljali iz Jarš. Čez dve uri smo se ustavili pred tovarno VOLNA. Prijazno nas je sprejel tov. Zvone Kampuš, ki nas je vodil po obratih.

V tovarni je zaposleno 500 delavcev. Uvedeno imajo nočno delo, kjer dela največ po 60 ljudi. Povprečni mesečni dohodek za lansko leto je znašal 1380 dinarjev.

Premalo časa smo imeli, da bi si ogledali tudi mesto samo, ki šteje 2000 prebivalcev. Največji dohodek Laškega prinaša pivovarna, ki je zelo sodobno opremljena, in ki smo si jo na pobudo tov. Kampuša tudi ogledali.

Mesto ima tudi muzej, v katerem se hranijo znamenitosti še iz časov Vlahov, od tod tudi mestu ime. Zelo znane širom po domovini in izven naših meja so Laške toplice.

Polni lepih vtisov smo zapustili Laško in se odpeljali naprej mimo Zidanega mostu v Sevnico, kjer smo si ogledali moderno tovarno ženskega spodnjega perila.

Sevnica je lepo, industrijsko mesto. Poleg že omenjene LISCE, je tu še tovarna stilnega pohištva, ki skoraj vse izdelke izvažajo, zelo znana tovarna je tudi JUTRANJKA.

Podjetje LISCA je bilo ustanovljeno leta 1955 in ima danes zaposlenih približno 1300 ljudi v štirih obratih. Osnovni artikli tovarne so žensko spodnje perilo, kopalne obleke, pa tudi moške kravate so pričeli izdelovati.

Za svojo proizvodnjo uporabljajo samo uvoženo blago. Uvažajo predvsem iz Nemčije, Anglije, Švice, Danske, Avstrije, Francije in Italije. Svoje izdelke izvažajo 30% na tuje tržišče, ostalo na domači trg. Če bi hoteli kriti potrebe za material, bi morali povečati izvoz vsaj na 50%.

Najprej smo si ogledali oddelek, kjer se izdelujejo šablone, nato krojilnico in skladišče, katerega smo vsi občudovali, kajti to je eno najmodernejših skladišč v Evropi.

Izrazili smo željo, da si ogledamo tudi IBM oddelek, ki ga nam je prijazen vodja z veseljem razkazal.

Malce utrujeni, vendar izredno zadovoljni s tem, kar smo videli v tovarnah LISCI in VOLNI, smo se preko Trebnjega vrnili domov.

Slavi Gerbec

Naš razgovor

Naše vsakodnevno prihajanje in odhajanje iz tovarne spremljajo vedno budne oči. Vsakokrat so na mestu, vsakič pripravljene, da hitro ukrepajo. To so oči naših vratarjev, kateri morajo biti vestni, pošteni in zanesljivi ljudje — uslužbenci našega podjetja.

V »NAŠEM RAZGOVORU« se bom danes pogovarjala z enim od njih.

Tovariš IVAN KURENT — vratar, je 6. decembra lani izpolnil že 25. let službovanja v Induplati. V podjetju se je zaposlil kot pleskar in soboslikar, kasneje, leta 1966 pa je bil premeščen na delovno mesto vratarja.

Na vprašanje, kako je s svojim delom zadovoljen, je tov. Ivan pripovedoval:

»S svojim delom sem kar zadovoljen, delo katerega opravljam, mi zelo ustreza. Na prvi pogled izgleda sicer opravljanje vratarske službe enostavno, a to ne drži. Moja največja naloga je ta, da odgovorjam za vse, kar se v tovarni pripeti, na primer, da pride v notranjost tovarne vinjen delavec, sem jaz odgovoren zanj in nesrečo, če jo povzroči, paziti moram, da ne pride v tovarno kak nepoklican človek, in da ljudje ne nosijo ali vozijo blaga iz tovarne brez dokumentov.

Zadnje čase, od kar je kegljišče odprto pozno v noč, imam pogosto neprilike z vinjenimi osebami, nekateri hočejo celo priti v tovarno, drugi razgrajajo in tolčejo po zastekljenih oknih in vitrinah, tretji me spet samo žalijo

in so nesramni. Take je zelo težko na lep način spraviti stran.

Večkrat se zgodi, da me pridejo bližnji sosedje prositi za poziv rešilnega avtomobila, za pomoč skorajšnji mamici ali težkemu bolniku. Večkrat moramo klicati tudi milico ali gasilce.

V veliko zadovoljstvo vsem vratarjem pa je nova ureditev vhodnih vrat. S pritiskom na gumb se vrata za avtomobile avtomatsko odpro, tako da nam ni treba pozimi in v slabem vremenu hoditi iz tople vratarnice ven na mraz ali dež.

Najbolj temna stran našega dela pa je to, da moramo delati tudi ponoči, ob sobotah in nedeljah. Noč je dolga

(Nadaljevanje na 6. strani)

(Nadaljevanje s 6. strani)

in pusta, čez dan pa se človek ne more dovolj odpočiti. Posebno neprijetne so nedelje. Če je lepo vreme, bi človek kar ušel ven, a dolžnost zahteva svoje. Ljudje se vozijo mimo na izlete in sprehode, večkrat se ustavljajo in sprašujejo o naših šotorih, kakšni in kje se lahko dobijo, zanima jih tudi kakšne ugodnosti imajo pri nakupu zaves in ostalega blaga v naši trgovini. Seveda vsem rad dam čim več informacij, tako dan hitreje mine, pa tudi bolj prijetno je.

Z zadovoljstvom smo sprejeli novico, ko so nam odobrili dodatek na nedeljsko in nočno delo, saj človek kar lažje dela, če je njegova delovna ura več vredna.*

Zazvonil je telefon in najin pogovor je bil za trenutek prekinjen — »ne, ing.

Orehek ni šel ven,« je povedal tov. Ivan v slušalko in jo odložil.

Kako pa je dopoldne s sprejemanjem strank? sem bila še kar naprej radovedna.

Veliko strank prihaja vsako dopoldne. Dobro moram poznati vse vodilne ljudi v podjetju, da stranko pravilno napotim, poznati moram njihove telefonske številke. Vsakega najavim v govorilnico, če ugotovim, da v podjetju nima kaj iskati, ga zavrnem. Velikokrat žele uslužbenke — mamice peljati svojega malčka pokazati v obrat svojim sodelavkam. Te ne smem pustiti v tovarno zaradi varnosti otrok, saj malček kar prehitro prime za kak nevaren del stroja. Pustim jih le v primeru, da gredo v upravo ali v blagajno po denar.*

Pred leti se je veliko govorilo o tatvinah v tovarni. Je sedaj stanje boljše?

»Kar se tiče tatvin, zadnje čase tega ne opažamo. Kazni so namreč zelo porestene, zato se ljudje bolj bojijo, no, pa tudi disciplina na splošno je na višji ravni. Včasih, ko so še lahko lastniki avtomobilov parkirali svoje vozilo v tovarni, so se pešci zelo pritoževali, da njih pregledujemo, avtomobilistov, ki imajo boljše pogoje za krajo, pa ne. Sedaj so lepo urejeni parkirni prostori izven tovarne in so te stvari urejene.«

Kako pa se razumete s svojimi sodelavci?

»Ja, ljudje so zelo različni. Nekatere je treba poznati, da vem, kako naj z njimi ravnam. Na splošno pa, kar se razumevanja tiče, nimam problemov. Ljudje vedo, da gredo med službenim časom lahko iz tovarne samo s propustnicami in tako ni težav. Kdor je nima, pač ne more ven.«

Svoje delo ste nam kar obširno predstavili. Želela bi še vedeti, če berte naš tovarniški list KONOPLAN in kako ste z njim zadovoljni?

»Zelo rad ga prebiram. Tako največ izvem, kaj je v tovarni novega,

zanimajo pa me tudi strokovni članki. Res sem zadovoljen, da imamo svoj list.«

Imate kljub temu kake predloge za dopolnitev KONOPLANA?

»Moral bi malo bolj premisliti. Premišljeval sem že o naslovu. Verjetno bi se marsikdo strinjal z menoj, če mislim, da je KONOPLAN že zastarel naslov, morda bi bilo bolj primerno ime »Naš list«, »Informator« ali »Naše delo«. To ime je še od tedaj, ko je tovarna še predelovala konopljo. Sedaj ko smo se modernizirali in smo prešli na sodobna vlakna, ime ne ustreza več.«

Mislím da ljudje malo sodelujejo v KONOPLANU s članki in predlogi, posebno mladina. Potrebno bi bilo, da varnostna služba večkrat opozarja na nevarnosti pri delu, opozarjali naj bi na zaščitna oblačila v oddelkih, kjer je to potrebno. Tudi dežurni gasilec naj preko našega lista opozarja o nevarnosti požara, samovžigu, posebno v poletnem času pa o kolektivnem dopustu.«

Ste morda v kakem od samoupravnih svetov?

»Nisem, saj zaradi službe ne morem biti, ker svojega delovnega mesta ne smem zapuščati.«

Kaj mislite splošno o življenju?

»Človek mora biti discipliniran pri delu, da vestno opravlja svoje delo kjer koli, da je pošten in da upošteva sočloveka kot tovariša, ker če ni sloge med ljudmi, je težko delati in živeti. V osebnem življenju pomeni veliko dobrega, če si s službo zadovoljen.«

Ker je bilo veliko govora o KONOPLANU, sva se s tov. Ivanom še dogovorila, da bo od sedaj naprej vsem, ki v obratu ne dobijo KONOPLANA, na voljo pri vratarju 15. v mesecu (po plačji). Člani kolektiva ga bodo lahko kupili za 0,20 din.

Katja T.

Veleslalom »Zlata nit« na Mali planini

V soboto, 4. marca 1972, smo že drugič zapored izvedli veleslalom za prehodni pokal »ZLATA NIT« na Mali planini. Proga, ki je bila postavljena v bližini našega doma, je bila dolga 600 m, imela je 25 vratic in višinsko razliko 120 m. Bila je odlično pripravljena, za kar gre zahvala pripravljalni ekipi: Majdič, Burja, Tome, Rainer, Sešek in Oražem.

Start

Majda je vozila zelo lepo

Na start ni prijetno čakati

Razveseljivo dejstvo je, da je bila udeležba še kar dobra, lahko pa bi bila še boljša. Vreme je bilo tekmovalcem naklonjeno in čeprav je bilo vetrovno in mrzlo, je nastopilo 5 žensk in 12 moških. Vsi tekmovalci razen dveh so srečno prišli skozi cilj. Smolo

(Nadaljevanje na 7. strani)

sta imela Majda Sršen, ki je tik pred ciljem zlomila smučko in Branko Lamberšek, ki je zgrešil več vratit in odstopil.

Organizacija tekmovanja je bila dobra in velik delež k tej oceni so prispevali: Mirjana Kavčič, Janko Ukmar, Janez Oražem, Tone Ručigaj in Ivo Sešek. Na naslednjem veleslalomu drugo leto, si želimo še večjo udeležbo in več volje ter tekmovalnega duha.

Zmagovalka v ženski konkurenci Pavla Burnik

REZULTATI:

Ženske:

	Min.
1. Burnik Pavla	1.06,5
2. Škorjanc Majda	1.16,2
3. Podboj ing. Daliborka	1.32,1
4. Kham Katja	2.03,8
5. Sršen Majda.	2.24,8

Moški:

1. Uršič Henrik	1.00,6
2. Majdič Franc	1.01,8
3. Zupan Brane	1.03,0
4. Rainer Janez	1.04,6
5. Lončar Franc	1.09,9
6. Burja Matevž	1.15,0
7. Tome Stane	1.17,8
8. Šarc Zdravko	1.19,6
9. Šimic Miro	1.22,3
10. Stupica Božo	1.28,7
11. Zupan Marjan	1.31,9
12. Lamberšek Branko	odstopil

Jože Gerbec

Pregovori

Kogar je pičila kača, se boji zvitka vrvi.

Latinski

Prijateljstvo pomnoži veselje in zmanjša žalost.

Angleški

Kdor sam sebe povišuje, prazno glavo oznanjuje.

Slovenski

Starega vola ne bi ubili, če ne bi pozabili, kaj vse je za nas storil.

Turški

Prisrčna zahvala v imenu vsega kolektiva

V pokoj so odšli

V četrtek, dne 30. marca letos smo imeli v sejni sobi podjetja skromno srečanje z upokojenkami, katere so končale z delom v INDUPLATI 31. decembra 1971. leta.

Poslovali smo se od Zinke Letnar, zaposlena v INDUPLATI 33 let; Pavle Vrhovnik, zaposlene 32 let; Terezije Mišvel, zaposlene 32 let; Kati Rovanašek, zaposlene 25 let.

Kot vsako tako srečanje je bilo tudi to veselo, polno obujanja spominov na lepe — manj na težke trenutke v dolgi delovni dobi.

Kot predstavnik podjetja je bil med drugimi prisoten tudi tov. Zornada, in je upokojenke vprašal, katera doba v

podjetju jim je bila najbolj prijetna. Vse so menile, da je bilo najlepše, ko so bile še zelo mlade delavke. Ko je človek mlad vse bolj z veseljem sprejema in vsako delo opravlja z večjo lahkoto, voljo in optimizmom. Seveda pa so tudi dogodki v tej dobi najdlje odmaknjeni in dobro je, da človek pozabi hude stvari, prijetnih in veselih dogodkov pa se vedno rad spominja.

Udeleženke je pozdravil tov. direktor in se jim zahvalil za ves trud in vso voljo, ki so jo vložile v dobro podjetja. V upanju, da se vidimo še kdaj, vsaj vsako leto na izletu tovarniških upokojencev ob 17. septembru — tovarniškemu prazniku.

Ostanejo lepi spomini

TEKSTILIADA

V prejšnji številki KONOPLANA smo objavili članek o letošnji zimski TEKSTILIADI na Pohorju. Ker smo posnetke dobili prepozno, jih objavljamo danes.

Organizatorji so »Tekstiliado« dobro pripravili

Vas zanima, kakšna je bila udeležba? Vsak komentar pod sliko je odveč

Ekipa »Induplati« — fantje so zadovoljni

Proizvodnja in kvaliteta v februarju 1972

V mesecu februarju so vsi proizvodni obrati delali v predvidenem delovnem času. Le obrat predilnice je delal v 4-izmenskem delovnem času.

Oskrba s surovinami je bila količinsko zadovoljiva. Dobava preje po asortimanu pa ni bila dobra. Kajti primanjkovalo je Nm 50/2 bombaž, Nm 10/1 malon šantung efekt surov in barvan. Problem je še vedno tudi z nabavo efektnih sukancev za izdelavo določenih kvalitet zaves in barvanja Nm 60/2 poliestra prav tako za izdelavo zaves.

Za pripravljavnico in sukančarno je še vedno problem križnih navitkov, kajti preja je bila dobavljena večinoma na wc navitkih in tako nastaja grlo v križno navijalnih strojih.

Proizvodnja sukančarne je pod lanskoo količinsko proizvodnjo in tudi manjša od letošnjega plana. Vzrok je v spremembi asortimana glede na letni plan tkanin.

V tkalnici je tudi problem zaradi pomanjkanja tkalk, katere bi bile sposobne delati v treh izmenah. Zaradi tega je imel obrat tkalnice izpad 1725 statvenih ur, kar predstavlja za okoli 12.000 m² manjšo proizvodnjo.

Iz zgoraj prikazanih podatkov lahko ugotovimo, kako so posamezni proizvodni obrati izpolnili planirane naloge in kakšno proizvodnjo so dosegli v primerjavi z letom 1971.

	februar 72 — %	index feb. 71	kumulat. 72 — %	index 1971 kumul. %
PREDILNICA — predenje	132,6	107,6	128,8	102,9
— sukanje	94,5	79,6	88,3	77,9
TKALNICA — t. m	94,2	111,3	95,0	105,7
— m ²	93,8	115,5	94,0	108,7
— 000 votkov	99,2	111,1	97,7	105,3
OPLEMENITILNICA — t. m	93,6	93,1	87,0	86,4
KONFEKCIJA — N ure	—	—	140,7	111,0

Iz navedenih rezultatov lahko ugotovimo, da je količinska proizvodnja v predilnici dobra. Sukančarna dela za potrebe tkalnice. Proizvodnja tkalnice je glede na obstoječe pogoje zadovoljiva. Lahko pa bi dosegli boljše rezultate. Nizka proizvodnja oplemenitilnice je zaradi tega, ker tkanine, katere so v tiskanju, niso bile izgotovljene. Za ta obrat se pričakuje boljše rezultate v mesecu marcu, ko bo blago prišlo iz tiskanja. Konfekcija dosega boljše rezultate kakor v letu 1971.

Kvaliteto surovih in adjustiranih tkanin v mesecu februarju lahko ocenimo za slabo. Kajti tako nizek % I. klase ni bil dosežen v zadnjih dveh letih. Res je, da se grupa sintetičnih tkanin količinsko povečuje, vendar pa ne bi bil smel biti vzrok poslabšanja kvalitete v tem. Kajti v mesecu februarju je bila slabša kvaliteta v vseh grupah. Izredno pa je bila kvaliteta slaba v grupi sintetičnih in bombažno-lanenih tkanin.

Kvaliteta surovih in adjustiranih tkanin v mesecu februarju je bila naslednja:

	surove tkanine	adjustir. tkanine
I. kvaliteta	86,53 %	87,45 %
II. kvaliteta	6,92 %	6,54 %
III. kvaliteta	2,91 %	2,61 %
neregularne tkanine	3,64 %	3,41 %

Po posameznih grupah tkanin pa je bila dosežena naslednja kvaliteta:

	I. kval. 0/0	II. kval. 0/0	III. kval. 0/0	nereg. tk. 0/0
Bombažne tkanine	92,56	4,69	1,09	1,66
Sintetične tkanine	81,80	9,02	4,22	4,96
Bombaž.-lanene tkanine	90,50	4,36	2,08	3,06

Kvaliteta tkanin je v vseh grupah slabša kakor v letu 1971. Vzrok poslabšanja kvalitete je v tkalnici in to predvsem zaradi tkalskih napak in zaradi umazane preje (redke in goste proge, pretrgi osnove in votka). V oplemenitilnici pa je vzrok predvsem v progah

2077 — 150	83,7 0/0	tkal., impreg.
2027 — 102	70,7 0/0	tkal., impreg.
2016 — 120	78,5 0/0	tkal.
2082 — 96	86,0 0/0	
3008 — 135	57,0 0/0	
3141 — 130	70,0 0/0	
3098 — 130 + 33	68,0 0/0	
3001 — 120	72,8 0/0	
3099 — 140	66,7 0/0	vzrok tkal., MTT
3130 — 140	72,0 0/0	
5000 — 140	77,5 0/0	tkal., barv.
5009 — 145	86,5 0/0	tkal.

stem blagu zaradi jiggrov in madežev zaradi impregnacije.

Za boljši pregled in lažje ukrepe bom navedel nekaj artiklov, pri katerih je kvaliteta kritična, oziroma pod povprečjem grupe. Odstotki, katere bom navedel, predstavljajo, koliko odstotkov je prvoklasnega blaga.

Pri zgoraj navedenih artiklih je kvaliteta izredno problematična in je nujno, da tkalnica in oplemenitilnica naredita vse, da se kvaliteta izboljša. Kajti vzrok slabi kvaliteti pri teh artiklih ni v slabi kvaliteti materiala, ampak v nedosledni medfazni kontroli v proizvodnji in to od priprave do zaključnih faz. Poleg tega pa se tudi pri notranjem transportu prav tako od priprave pa do oplemenitilnice zamaže izredno veliko tkanin, kar nam povzroča slabo kvaliteto.

Ing. Franc Jeraj,
vodja MTPD

Izbrane misli

Misel dela človeka velikega.
Pascal

Maska pade, a človek ostane.
Minucij

Resnica se razodene samo tistemu, ki jo išče.
Lukrecij

Vsaka glasba pride iz srca in mora zopet najti pot do njega.
Hauptman

Večkrat smo smešni, pa nismo zato nič krivi.
Heine

Resnica je večkrat tako enostavna, da ji ne verjamemo.
Levalde

Nikoli ne zaupaj onemu, ki te je prevaral, niti tistemu, ki si ga ti prevaral.
Fielding

Naučiti se brati pomeni zgraditi sebi trdnjavo proti vsem nepravilnostim življenja.
S. Maugham

Edino resnica je lepa, samo ona je vredna ljubezni.
Boileau

Domneve so strmine, kjer večkrat predaleč zaideš.
Hugo

Družbena krivica seje večno sovražstvo in žanje trpljenje.
Zola

Na svetu je vse mogoče. Do velikih nesreč pride zato, ker smo pozabili na malenkosti.
Keller

Ali tovarniška ura zaostaja?

Strelstvo – zlata puščica

V mesecu marcu tega leta smo imeli strelci na našem strelišču v Jaršah dva tekmovanja z zračno puško. Prvo je bilo 5. marca v okviru IX. sindikalnih športnih iger, drugo pa občinsko prvenstvo za ZLATO PUŠČICO 26. marca.

Na prvem tekmovanju je tekmovalo 42 strelcev in 4 strelke, oziroma 9 moških in 1 ženska ekipa.

Streljali so 5 poizkusnih in 30 tekmovalnih strelcev v konkurenci.

Ekipno so bili doseženi naslednji rezultati:

Moški:

1. MLINOSTROJ Domžale 935 krogov
2. PAPIRNICA Količevo 891 krogov
3. OLJARNA Domžale 821 krogov

Ženske:

1. INDUPLATI Jarše 502 kroga

Naša moška ekipa je bila s 708 krogi šesta, to pa sta rezultat in mesto, nad katerim se lahko zamislimo vsi ti, ki poznamo razmere in pogoje, ki jih imamo za gojitev tega športa v Jaršah.

Pri članicah so bile prijaviteljne samo naše tekmovalke. Dosegle so naslednje število krogov:

1. Juhant Minka 177 krogov
2. Urbanija Ani 149 krogov
3. Gerbec Slavi 134 krogov
4. Brodnik Anica 42 krogov

Pri moških posamezno so prvi trije dosegli naslednje rezultate:

1. Krajšek Zdravko	MLINOSTROJ	242 krogov
2. Keržan Niko	MLINOSTROJ	240 krogov
3. Postržin Karel	MLINOSTROJ	237 krogov

Občinsko prvenstvo za »ZLATO PUŠČICO« je bilo 26. marca 1972 v Jaršah. Tekmovanja se je udeležilo 25 strelcev, ki so na prejšnjih tekmovanjih dosegli normo, to je 140 krogov od 200 možnih, ali 210 krogov od 300 možnih.

To se pravi, da mora v povprečju biti vsak strel oziroma krog »sedmica«.

Za »Zlato puščico« so propozicije tekmovanja naslednje: 10 strelcev je poskusnih, 60 pa se jih strelja v konkurenci. Za vsak strel je na razpolago ena minuta, tako da posameznik strelja 1 uro in 10 minut, po novih predpisih pa bodo menda za vsak strel dali 2 minuti, zato je razumljivo, da se za takšna tekmovanja postavi norma, da se krog udeležencev zmanjša, kvaliteta pa dvigne.

Letos je »Zlato puščico« osvojil Zdravko Krajšek iz MLINOSTROJA z 499 krogi.

2. Rihtar Franjo
INDUPLATI
482 krogov
3. Šimic Miro
INDUPLATI
481 krogov
4. Keržan Miro
MLINOSTROJ
476 krogov
5. Gradišar Lojze
Osn. šola RADOMLJE
464 krogov
6. Postržin Karel
MLINOSTROJ
450 krogov

Na tem tekmovanju so pripravili največje presenečenje pionirji iz Osnovne šole Radomlje, katere vadi tovariš Franc Rihtar. Zasedli so odlična mesta v ženski konkurenci, in sicer:

5. Gradišar Lojze	464 krogov
10. Burja Bojan	437 krogov
12. Vavpetič Stane	424 krogov

Iz teh rezultatov je razvidno, da ne bi bilo nič nenavadnega, če bi naslednje leto »Zlato puščico« osvojil eden izmed teh mladih fantov.

Toliko za sedaj o strelcih, upam pa, da se pri teh dveh tekmovanjih ne bo ustavilo, ampak da bo v prihodnjem KONOPLANU spet najti prispevek o naših strelcih.

Miro Šimic

PREGOVORI

Lačen misli, da se ne bo nikoli našel, a sit, da ne bo nikoli lačen.

Nemški

Slabe stvari niso nikoli poceni.

Angleški

Kdor jezdi na tujem konju, ne bo prišel na oilj.

Arabski

Kakršna pamet, take besede.

Ruski

Kar zamudiš v mladosti, ne moreš nikoli več nadomestiti.

Srbski

Uči se na tujih napakah, ker nimaš časa, da bi jih vse sam naredil.

Indijski

Ni morja brez valov, vrat brez tečajev in dekleta brez ljubezni.

Turški

Iz nič ni nič.

Latinski

Zlato puščico je odnesel tov. Zdravko Krajšek — srednji v prvi vrsti

Izdaja v 850 izvodih kolektiv tovarne Induplati. Odgovorni urednik Katja Tabernik. Ureja uredniški odbor: ing. Janko Ukmar, Ingo Paš, ing. Lado Zabukovec, dipl. ing. Janez Pezdir, dipl. ing. Avgust Orehek, dipl. ing. Boža Pogačnik, ing. Jože Klešnik, Cilka Mrdženič, dipl. ing. Branko Novak, Majda Skrinjar, Ivo Sešek, dipl. ing. Franc Verhovec, Janez Rainer. V uredniškem odboru sodelujejo po službeni dolžnosti: direktor, predsednik sind. org., sekretar ZK, predsednik mlad. org. — Natisnila tiskarna PTT v Ljubljani

Otrok in televizija

Televizija ima svoje zagovornike in pa tudi svoje nasprotnike. Prvi trdijo, da televizija širi otrokovo obzorje in sploh dopolnjuje otrokovo izobrazbo. Nasprotniki pa so mnenja, da televizija otroku škoduje, ker oddaja televizijski ekran škodljive žarke, dalje, da otroke do dvanajstega leta boli glava, slabo prebavljajo, imajo nepravilno držo, hude sanje in da televizija zmanjšuje ustvarjalnost.

Eni, kot drugi, imajo po svoje prav. Ne bilo bi prav otrokom prepovedati gledanje televizije, kot ne bi bilo pravilno dovoliti otrokom, da ure in ure presedijo pri televiziji. Starši morajo otroke usmerjati pri gledanju televizijskega programa in upoštevati nekatera pravila.

Dejstvo je, da televizijski ekran oddaja neznatno količino žarkov X (05 milirentgenov na uro), ki pa v oddaljenosti treh do štirih centimetrov izgubi svojo moč. Dovolj je, če prepovemo otrokom, da bi gledali televizijski program iz neposredne bližine.

Pomembno je, da upoštevamo pravilno razdaljo od televizorja, da bi pre-

prečili motnje vida. Dolžino diagonale televizijskega zaslona pomnožimo s sedem ali osem in dobimo primerno razdaljo. To razdaljo naj upoštevajo tudi gledalci, ki nosijo očala ali imajo kako ocesno napako.

Ker je televizijski zaslon mnogo svetlejši kot filmsko platno, nas prične boleti glava, če ga predolgo gledamo. Poleg tega ne smemo televizije gledati v temnem prostoru. Če je prostor osvetljen, nam pogled zdrkne včasih na kak drug predmet in si oko tako malo odpočije. Otroci, mlajši od šestih let, ne bi smeli gledati televizije dalj, kot pol ure na dan, od šest do dvanajst let eno uro na dan, po dvanajstem letu pa se ni več treba tako strogo držati pravil.

Če predolgo sedimo pred ekranom, lahko to povzroči poškodbe hrbtenice, zlasti pri otrocih. Ko opazujemo mlade gledalce lahko opazimo, da njihove drže niso naravne. Zato moramo sprejemnik namestiti na primerno višino, ne prenizko in ne previsoko. Pri mizi televizor ni zaželen. Nekatere matere pustijo otrokom, da gledajo televizijo

med jedjo, ker mislijo, da bo tako otrok hitreje oziroma z večjim tekom pojedel. Toda pediatri odločno nasprotujejo tej razvadi.

Za dobro prebavo moramo jesti počasi, hrano dobro pregristi in jo uživati sproščeno. Gledanje televizije pa neugodno vpliva na izločanje želodčnih sokov, kar slabo vpliva na prebavo.

Otroci tudi ne bi smeli gledati televizije pred spanjem, ker so potem živčno vznemirjeni in ne morejo mirno zaspiti.

Da bi otrokom prepovedali gledati televizijo je nesmisel, saj je televizija pomemben vir informacij in izobrazbe. Današnji otroci bolje poznajo probleme sodobnega sveta, kot njihovi vrstniki pred nekaj desetletji. Zato v bodoče učiteljeva avtoriteta ne bo več temeljila na znanju, pač pa na sposobnosti, voditi mlade, da bodo znali pravilno izbirati med sredstvi množičnega obveščanja in pravilno sprejemati njihov vpliv.

(Vir: Tovariš 71)

V. H.

Obvestila iz kadrovske službe

Vstopi:

1. Šinkovec Marjan, del. v ceradnem oddelku, vstopil 15. 2. 1972.
2. Fuks Branka, delavka v konfekciji, vstopila 1. 3. 1972.
3. Kepec Vinko, str. ključ. — pomoč. mojstra, vstopil 1. 3. 1972.
4. Maravič Vesna, uslužbenka, vstopila 1. 3. 1972.
5. Pernek Silvestra, del. v konfekciji, vstopila 1. 3. 1972.
6. Veršnik Rudi, ekonomist — pripravnik, vstopil 1. 3. 1972.
7. Tavčar Ljudmila, delavka v konfekciji, vstopila 2. 3. 1972.
8. Lipovšek Danica, previjalka preje, vstopila 6. 3. 1972.

9. Semen Franc, dvor. in transp. delavec, vstopil 1. 3. 1972.
10. Dipl. ing. Makuc Gordana, tehn. za študij dela, vstopila 15. 3. 1972.
11. Birk Dušan, čistilec strojev, vstopil 16. 3. 1972.
12. Podgoršek Majda, kemijski tehnik, vstopila 22. 3. 1972.

Izstopi:

1. Milanovič Marija, sukalka, izstopila 29. 2. 1972.
2. Ferlič Avgušтина, čistilka blaga, upokojena 10. 3. 1972.
3. Šlajmer Štefan, čistilec strojev, izstopil 13. 3. 1972.

4. Hreščak Franc, delavec v al. oddelku, izstopil 14. 3. 1972.
5. Kurzweil Vinko, tehniški risar, izstopil 15. 3. 1972.
6. Prenar Franc, del. v sklad. preje, izstopil 15. 3. 1972.
7. Lavrič Stane, del. v cer. oddelku, izstopil 15. 3. 1972.
8. Šorn Francka, tkalka, izstopila 17. 3. 1972.
9. Urankar Ciril, pom. škrobilca, na odsl. voj. roka, 24. 3. 1972.

POROČILI SO SE:

- Dipl. ing. Daliborka PODBOJ, poročena Podboj.

SPOŠTOVANI SODELAVCI!

Z vašim dopisovanjem o življenju in delu
v naši tovarni boste z več prispevki še bolj popestrili
svoj časopis.

Uredniški odbor

ZAHVALA

Ob težki izgubi mojega dragega moža Adolfa MARKSA se iskreno zahvaljujem sindikalni organizaciji, sodelavcem in sodelavkam iz obrata prejemalne za prekrasne vence in veliko udeležbo na njegovi zadnji poti. Prav tako topla zahvala za izraze sožalja. Ob enem se zahvaljujem za tovariške obiske med njegovo težko boleznijo, saj je lažje prenašal težko bolezen ob pozornosti sodelavcev.

Vsem prisrčna zahvala.

Žalujoča žena Tončka
v imenu vsega sorodstva

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi mojega dobrega moža in skrbnega očeta VINKA JER-

MANA se iskreno zahvaljujem vsem nekdanjim sodelavcem, ki so z nami sočustvovali, mu poklonili cvetje in ga tako številno spremili na zadnji poti.

Žalujoči žena Mara,
hčerka Marinka in sin Metod

ZAHVALA

Ob nenadni smrti dragega brata
FRANCA BRATINE
se zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem v pripravljalnici za denarno pomoč.

Žalujoča sestra Vera Bratina

ZAHVALA

Ob žalostni izgubi moje drage mame
HELENE ADAMIČ

se najtopleje zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem, ki so jo spremili na zadnji poti in izrazili sožalje. Posebej se zahvaljujem nabavnemu in tehničnemu sektorju za darovani venec.

Gojko Adamič

ZAHVALA

Ob smrti moje ljube mame

ANE OPARA

se zahvaljujem vsem sodelavcem oplenitilnice in vsem, ki so z mano sočustvovali in darovali cvetja ter jo spremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči sin Tone Opara

Vsem bralcem

KONOPLANA

želimo še mnogo

delovnih uspehov

ter veselo praznovanje

1. maja

Tiskarna PTT